

Lausunto

29.5.2023

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen lausunto väestönsuojia koskevan osahankkeen raporttiluonnoksesta

Sisäministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungin pelastuslaitokselta lausuntoa väestönsuojia koskevan osahankkeen raporttiluonnoksesta (VN/28404/2022/12.5.2023).

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen lausunto:

- 1) Raporttiluonnoksen rakenne on hyvä ja johdonmukainen ja antaa hyvät perusteet raportin lopputyöstämiseen
- 2) Pelastuslaitos yhtyy raportissa esitettyihin suosituksiin
- 3) Muutamia yksityiskohtaisia havaintoja
 - s. 8: pelkästään Helsinkiin rakennettiin 1954 mukaisia suojapaikkoja 48 472. Esitetään, että tarkastetaan tekstissä oleva 50.000 suojapaikkaa
 - s. 8: myös 1954 määräysten mukaiset suojat piti rakentaa kaasutiiviiksi, mutta niitä ei voitu ylipaineistaa. Ilmaa tuli kuitenkin varata 3 m³ / suojapaikka
 - s. 9: myös C-63 suojissa sallitaan kokoajakaivo
 - s. 9: suojien elinkaaret toteutuvat ainoastaan asianmukaisesti hoidettuina
 - s. 9: tilantarpeen määrittelyyn on vaikuttanut myös velvoittavan määräalan mitoitusperusteet, eri aikoina rakennusvelvoite on vaihdellut 2,5 % kerrosalasta – nykyiseen 2 % ja 1 % kerrosalasta rakennustyyppistä riippuen. Lisäksi eri aikoina eri tiloja on laskettu suojaa-alan kuuluvaksi. Nykyisten määräysten mukaan väestönsuojan käymällä tilatkin lasketaan suojaa-alaksi
 - s. 9: suojan henkilökapasiteettia laskettaessa tulee huomioida suojautujien sulkutilassa tarvitsema ilmamäärä (vähintään 1,5 m³/h) sekä ilmanvaihtolaitteen kapasiteetti suodatustilanteessa. Lisäksi toiminnallisissa suojissa tulee perusteena olla toiminnan vaatima tila
 - s. 14: väestönsuojelulain ja pelastustoimilain perusteella suojattomiin rakennuksiin langennut väestönsuojan rakentamisvelvoite on voitu harkinnan mukaan toteuttaa myös rakentamalla ns. tilapäissuoja (≈ K), johon on myönnetty rakenteellisia helpotuksia tai on sallittu jättää tietyt

LAUSUNTO

rakenteet rakennettavaksi vasta käyttöönoton yhteydessä,
normaaliolojen käytön mahdollistamiseksi

- s. 16: konventionaaliset aseet muut kuin kemialliset, biologiset ja ydinaseet. Ks.

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/konventionaalinen?searchMode=a>

II. Viittaus lienee tällaisessa asiakirjassa syytä kohdistaa viralliseen tahoon

- s. 17: jos selvitetään termi sulku tila, olisi luonnollista selvittää myös suodatustila
- s. 46: ”väestönsuojan rakentamisvelvoite koskee isompia rakennuksia”, kannattaisi määritellä tarkemmin tai viittaus kohtaan 5.1
- s. 49: yleisiä suojia on rakennettu myöskin lain vaatimuksesta asukkaille vanhoissa kaupunginosissa
- s. 52: ”Suojien huonoon kunnossapitoon juurisyitä ovat omistajien ja niiden edustajien tiedon puutteet ja välinpitämättömyys. Myös kiinteistön huoltoa tekevillä tahoilla, väestönsuojan suunnittelijoilla ja asentajilla on osaamisessa puutteita”. Suurin syy on nimeämisvelvoitteen poistaminen sisäministeriön ohjeen perusteella
- s. 61: suositukseen tulisi lisätä kohta tarkastella yleisten väestönsuojien rakentamisvelvoitteen palauttamista lainsäädäntöön puutealueiden asukkaiden suojaamiseksi, kaikkia puutealueita ei voida evakuoida.

4) Yhteenveto keskeisimmistä asioista:

- suojien tarkastajilla tulee olla säädetty ja todennettu koulutus ja sillä saavutettu pätevyys
- tarkastetut kohteet ja laitteet tulee tarkastuksella yksilöidä ja rekisteröidä asianmukaisesti
- väestönsuojan käyttöönottoon liittyvien toimien kuvaukset tulee säätää pelastussuunnitelman sisältövaatimuksiksi (tyhjennys, käyttöönotto,

LAUSUNTO

tehtävien kuvaukset), pelastussuunnitelmaan tulee kirjata kiinteistön turvallisuushenkilöstö ts. myös suojanhoitaja

- valtion tulee säädetyksi subventoida vanhojen suojiin kunnostamista (esim. verohelpotuksin)
- kattavuuden parantamiseksi yleisten väestönsuojien rakentamisvelvoite tulee palauttaa lainsäädäntöön ja valvoa sen toteutumista

5) Lausuntoon antaa lisätietoa varautumisen ja väestönsuojelun johtamisen palvelujen yksikön päällikkö Petri Parviainen (petri.parviainen@hel.fi, 0405232270).